

Otázka

Podle Aristotela je místem pravdy soud (event. výrok). To nemůžeme uznat už z toho důvodu, že každý výrok (resp. soud) má jen reliktní smysl (význam), je-li izolován ze širšího kontextu. Pokud nám je tento širší kontext nějak znám resp. jsme v něm orientováni, nemusí se o něm mluvit, ale rozhodně se podílí na významu jednotlivého výroku. Naproti tomu v případě, kdy dostatečně orientováni nejsme a výrok nám dostatečný smysl nedává, přistupujeme k tázání, tj. vyslovujeme svou otázku. Významnou, ne-li nejvýznamnější složkou tázání (otázky kladené) je hledání příslušného kontextu, který by nám dovolil pronesenému výroku porozumět. Z toho lze ozavřit, že rozhodující a možná vysloveně bytostnou funkcí tázání je hledání širšího kontextu, který je nám zatím) neznám, ale o kterém jsme předem přesvědčeni, že nám je dostupný a že jej poznat můžeme. Jde tedy o jakési nadějně očekávání „odpovědi“, tedy o orientaci na něco, co tu (pro nás) ještě není, ale o jehož možném „příchodu“ nepochybujeme. (Pochopitelně mohou existovat otázky, jimiž dáváme najevo, že odpověď vůbec neočekáváme, a to buď proto, že se podává sama a je takříkajíc samozřejmá, anebo proto, že žádnou naději na její možné zodpovězení prostě nemáme. Takové „otázky“ mají pak jen formu, která se otázce podobá, ale ve skutečnosti žádnou otázkou nejsou.

(Písek, 030527-1.)